

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА
Кафедра теоретичної та прикладної фонетики англійської мови

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор

Майя НІКОЛАСВА

" 08 " 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Вербальна та невербальна реалізація оцінки
в художньому дискурсі

Рівень вищої освіти: *Другий (магістерський)*

Галузь знань: *03 – гуманітарні науки*

Спеціальність: *035 Філологія*

Спеціалізація : *035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська*

Освітньо-професійна/наукова програма *Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська*

ОНУ

2023

Робоча програма навчальної дисципліни «**Вербальна та невербальна реалізація оцінки в художньому дискурсі**». Одеса, ОНУ, 2023. 11 с.

Розробник: Бігунова Н.О., доктор філол.н., професор, завідувач кафедри теоретичної та прикладної фонетики англійської мови.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теоретичної та прикладної фонетики англійської мови

Протокол № 1 від “28” серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

Наталя БІГУНОВА

Погоджено з гарантом ОПП

«Германські мови та літератури

(переклад включно), перша – англійська

Олена КАРПЕНКО

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології

Протокол № 1 від “29” серпня 20__ р.

Голова НМК

Олена ГРИГОРОВИЧ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри теоретичної та прикладної фонетики англійської мови

Протокол № ____ від. “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

Наталя БІГУНОВА

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри теоретичної та прикладної фонетики англійської мови

Протокол № ____ від. “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

Наталя БІГУНОВА

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3/ 3 годин – 90 / 90 змістових модулів – 1 /1	Галузь знань: <i>03 Гуманітарні науки</i>	<i>Дисципліна вільного вибору</i>	
	Спеціальність: <i>035 Філологія</i>		
	Спеціалізація: <i>035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська</i>	<i>Рік підготовки:</i>	
		2-й	2-й
	Рівень вищої освіти: <i>Другий (магістерський)</i>	<i>Семестр</i>	
		3-й	3-й
		<i>Лекції</i>	
		16 год.	10 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		14	4
		<i>Самостійна робота</i>	
		60 год.	76 год.
Форма підсумкового контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Вербальна та невербальна реалізація оцінки в художньому дискурсі» є вибірковою дисципліною. Дана програма спрямована на засвоєння здобувачами вищої освіти механізмів вербалізації оцінки та ґрунтується на знаннях, які здобувачі отримують під час вивчення дисципліни «Невербальна семіотика комунікації». У пропонованому курсі обговорюється реалізація категорії оцінки в мовленні та її прагматична релевантність. Оцінка, традиційно уналежнювана до категорії логіки, наразі починає розглядатися як фактор, що формує семантику мовних одиниць і прагматику їхнього мовленнєвого використання. Оцінці відводиться статус універсальної когнітивної категорії, що просякає всі сфери людського буття і мислення.

Основною **метою** дисципліни «Вербальна та невербальна реалізація оцінки в художньому дискурсі» є формування інтегральної, загальних та спеціальних компетентностей у здобувачів, формування академічних навичок, необхідних для наукової діяльності та у подальшому навчанні.

Основна мета обумовлює вирішення наступних **завдань**: поглиблення, узагальнення та систематизація теоретичних знань здобувачів з комунікативної лінгвістики; аналіз оцінки з позицій логіко-прагматичної теорії комунікації, теорії мовленнєвих актів та невербальної семіотики; визначення змісту семантичної категорії оцінки в дослідницьких парадигмах комунікативної лінгвістики, прагмалінгвістики та теорії комунікації; засвоєння вербальних та невербальних особливостей висловлень оцінки в англomовному художньому мовленні.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

інтегральної компетентності: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

загальних компетентностей (ЗК):

ЗК04. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК06. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);

спеціальних компетентностей (СК):

СК07. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

СК08. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

Програмні результати навчання (ПР):

ПР 06. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПР 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПР 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати:** зміст семантичної категорії оцінки в дослідницьких парадигмах комунікативної лінгвістики, прагмалінгвістики та теорії комунікації; типи та комунікативні функції невербальних засобів комунікації; невербальні засоби вираження оцінки; лексичні, граматичні та стилістичні засоби вираження оцінки.

вміти: аналізувати комунікативні засоби з позицій логіко-прагматичної теорії комунікації, теорії мовленнєвих актів та невербальної семіотики, інтерпретуючи та структуруючи їх з урахуванням доцільних методологічних принципів; характеризувати експресивні, емоційні, логічні засоби вияву оцінки для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації; виявляти та інтерпретувати вербальні та невербальні засоби вираження оцінки в англійському художньому мовленні, доступно й аргументовано пояснювати їхню сутність як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Лінгвістичні риси оцінних висловлювань в художньому дискурсі.

Тема 1. Оцінка як семантична категорія.

Тема 2. Лексичні засоби вираження оцінки в художньому дискурсі.

Тема 3. Граматичні засоби вираження оцінки в художньому дискурсі.

Тема 4. Стилiстичні засоби вираження оцінки в художньому дискурсі.

Тема 5. Комунікативні функції засобів невербаліки.

Тема 6. Невербальні засоби вираження оцінки в художньому літературному дискурсі.

Тема 7. Невербальні засоби вираження оцінки в художньому кінодискурсі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п	ла б	сам роб		л	п	ла б	сам. роб
Змістовий модуль 1. Лінгвістичні риси оцінних висловлювань в художньому дискурсі.										
Тема 1. Оцінка як семантична категорія.	20	4			16	16	2			14
Тема 2. Лексичні засоби вираження оцінки в художньому дискурсі.	10	2	2		6	12	2			10
Тема 3. Граматичні засоби вираження оцінки в художньому дискурсі.	10	2	2		6	12		2		10
Тема 4. Стилiстичні засоби вираження оцінки в художньому дискурсі.	10	2	2		6	12		2		10
Тема 5. Комунікативні функції засобів невербаліки.	10	2			8	14	2			12
Тема 6. Невербальні засоби вираження оцінки в художньому літературному дискурсі.	18	2	2		14	12	2			10
Тема 7. Невербальні засоби вираження оцінки в художньому кінодискурсі.	12	2	6		4	12	2			10
Разом за змістовим модулем 1	90	16	14	-	60	90	10	4	-	76

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття навчальним планом не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин Денна
1	Приклади та інтерпретація лексичних засобів вираження оцінки в англомовному романі за вибором здобувача. Доповідь (тема 2)	2
2	Приклади та інтерпретація граматичних засобів вираження оцінки в англомовному романі за вибором здобувача. Доповідь (тема 3)	2/2
3	Приклади та інтерпретація стилістичних засобів вираження оцінки в англомовному романі за вибором здобувача. Доповідь (тема 4)	2/2
4	Приклади та інтерпретація невербальних засобів вираження оцінки в англомовному романі за вибором здобувача. Доповідь (тема 6)	2
5	Приклади та інтерпретація невербальних засобів вираження оцінки в англомовному фільмі за вибором здобувача. Презентація (тема 7)	6

Усього		14/4
---------------	--	-------------

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна /	Заочна
1	Тема 1. Структура оцінки. <i>Реферат</i>	16	14
2	Тема 2. Оцінна лексика. <i>Конспект</i>	6	10
3	Тема 3. Прагматичний аспект ступеней порівняння прикметників оцінної семантики. <i>Доповідь</i>	6	10
4	Тема 4. Мовні засоби інтенсифікації оцінки. <i>Конспект</i>	6	10
5	Тема 5. Основні засади паралінгвістики. <i>Реферат</i>	8	12
6	Тема 6. Мовленнєві функції паралінгвальних засобів. <i>Підготовка до дискусії.</i>	14	10
7	Тема 7. Визначення та особливості кінодискурсу. <i>Підготовка до дискусії.</i>	4	10
Усього		60	76

9. Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни застосовуються наступні методи:
словесні: лекція, дискусія, доповідь, обговорення доповідей;
наочні: мультимедійні презентації;
практичні: дослідження власного фактичного матеріалу з презентацією результатів, виконання самостійних завдань.

10. Форми контролю і методи оцінювання

Поточний контроль: усне опитування, оцінювання доповідей про дослідження фактичного матеріалу, самостійних завдань.

Підсумковий контроль: усний залік.

Критерії оцінювання письмових завдань

За системою ОНУ імені І.І.Мечникова	Оцінка ECTS	Визначення
1	2	3
90–100	A	Здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, повно та системно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань. Виявляє цінні творчі ідеї.
85–89	B	Здобувач вищої освіти достатньо правильно, повно й системно викладає матеріал щодо проблеми, яка розглядається на занятті, виявляючи при цьому творчий підхід.
75–84	C	Здобувач вищої освіти припустився однієї-двох несуттєвих помилок, дотримуючись достатньої повноти, системності викладу матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.

70–74	D	Здобувач вищої освіти припустився двох суттєвих помилок у поданні матеріалу щодо проблеми, яка розглядається, відповідь є недостатньо повною й систематизованою.
60–69	E	Здобувач вищої освіти припустився трьох та більше суттєвих помилок у поданні матеріалу щодо проблеми, яка розглядається, відповідь є недостатньо повною й систематизованою.
35–59	FX	Здобувач вищої освіти продемонстрував лише деякі елементи матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.
0–34	F	Здобувач вищої освіти не виклав матеріал щодо проблеми, яка розглядається.

Критерії та шкала оцінювання

За системою ОНУ імені І.І.Мечникова	Оцінка ECTS	За національною шкалою	Визначення
1	2	3	4
90–100	A	зараховано	Здобувач вищої освіти повно та ґрунтовно засвоїв всі теми робочої програми з навчальної дисципліни, вмів вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання з кожної теми поточного контролю.
85–89	B		Здобувач вищої освіти недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі теми робочої програми навчальної дисципліни. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання з кожної теми поточного контролю в цілому.
75–84	C		Здобувач вищої освіти недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вмів самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання з кожної теми поточного контролю виконав не в повному обсязі.
70–74	D		Здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вмів вільно і самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, не виконав окремі завдання поточного контролю з кожної теми.
60–69	E		Здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вмів достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання з кожної теми поточного контролю в цілому.
35–59	FX		не зараховано з можливістю повторного складання

0–34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти не засвоїв програму навчальної дисципліни, не вміє викласти зміст жодної теми навчальної дисципліни, не виконав завдань поточного контролю.
------	---	---	---

11. Питання для підсумкового контролю

1. Принцип аксіологічності.
2. Оцінка з позиції логіко-прагматичної теорії комунікації.
3. Філософські трактування оцінки.
4. Психологічний підхід до оцінки.
5. Оцінка в теорії мовленнєвих актів.
6. Оцінка як когнітивна категорія.
7. Чуттєвий та раціональний рівень оцінки.
8. Співвідношення емоцій та оцінок.
9. Вибірковість процедури оцінювання.
10. Опозиція «оцінність» - «безоцінність».
11. Основні характеристики оцінки як семантичної категорії.
12. Структура оцінки.
13. Формування оцінної шкали. Норма та стереотипи.
14. Етапи процесу оцінювання.
15. Різновиди оцінок.
16. Вираження в оцінці комунікативної мети вислову.
17. Класифікатори оцінки, засоби її інтенсифікації та деінтенсифікації.
18. Художній літературний дискурс та художній кінодискурс: визначення та структурні особливості.
19. Пряма та непряма форма реалізації оцінки в діалогічному обміні.
20. Лексичні засоби вираження оцінки в художньому дискурсі.
21. Тенденції вживання оцінної лексики у різних типах оцінки.
22. Граматичні засоби вираження оцінки в художньому дискурсі.
23. Стилістичні засоби вираження оцінки в художньому дискурсі.
24. Основні засади паралінгвістики.
25. Розмежування невербальних та паравербальних засобів комунікації.
26. Комунікативні функції невербальних компонентів комунікації.
27. Систематизація та класифікація невербальних компонентів комунікації.
28. Паравербальний канал вираження оцінки.
29. Вербалізовані кінеми як невербальні складові інтеракції в літературному дискурсі.
30. Невербальні засоби вираження оцінки в художньому кінодискурсі.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі

У ході поточного контролю студент може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожну тему змістового модуля. Загальна оцінка з навчальної дисципліни – це є середнє арифметичне суми балів за поточний контроль. Здобувач вищої освіти одержує підсумкову оцінку, якщо за результатами поточного контролю він набрав за кожну тему 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного контролю студент набрав менше 60 балів, або якщо він набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він повинен виконати залікове завдання (див. Перелік питань для поточного контролю) і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Поточний контроль							Загальна оцінка
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	
100	100	100	100	100	100	100	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту та диференційного заліку	для заліку
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Вербальна та невербальна реалізація оцінки в художньому дискурсі». Одеса, 2023. 11 с.
2. Силабус навчальної дисципліни «Вербальна та невербальна реалізація оцінки в художньому дискурсі».

14. Рекомендована література

Основна

1. Бігунова Н.О. Позитивна оцінка: від когнітивного судження до комунікативного висловлювання : монографія. Одеса: КП ОМД, 2017. 580 с. Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=lvphj_2017_3_67

2. Селіванова О.О. Основи теорії мовної комунікації. Черкаси: Видавництво Чабаненко Ю.А., 2011. 350 с. Режим доступу: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/3848/osnovyteoriyimovnoyikomunikaciyi.pdf>
3. Солощук Л.В. Вербальні і невербальні компоненти комунікації в англomовному дискурсі : монографія. Харків : Константа, 2006. 300 с.
4. Bigunova, N., & Kolegaeva, I. (2019). Verbal and Non-Verbal Characteristics of Approval Speech Act. *WISDOM*, 13(2), 146-154. Режим доступу: <https://wisdomperiodical.com/index.php/wisdom/article/view/264>

Додаткова

1. Кухаренко В.А. Інтерпретація тексту : навчальний посібник для студентів старших курсів факультетів англійської мови. Вінниця : Нова книга, 2004. 272с.
2. Кухаренко В.А. Практикум з стилістики англійської мови : підручник. Вінниця: Нова книга, 2000. 160 с.
3. Макарук Л. Вербальні та невербальні засоби в англomовній комунікації. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія : Філологічні науки. Мовознавство*. Луцьк, 2015. № 4. С. 139–145. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvnuflm_2015_4_29
4. Марко В. Аналіз художнього твору: навчальний посібник. 2-ге вид., випр. Київ : Академвидав, 2015. 256 с.
5. Морозова І.Б. Комунікативна лінгвістика крізь призму гештальт-теорії: метод. рек. до курсу «Комунікативна лінгвістика крізь призму гештальт-теорії» для здобувачів III (освітньо-наукового) ступеня вищої освіти спеціальності 035 «Філологія». Одеса, 2020. 41 с.
6. Паламар Н.І. Невербальні засоби вираження мовленнєвого акту похвала. *Вісник Дніпропетровського університету імені А. Нобеля. Серія «Філологічні Науки»*. 2016. № 2 (12). С. 238 – 242. http://nbuv.gov.ua/UJRN/vduepf_2016_2_36
7. Приходько Г. І. Оцінка як об'єкт лінгвістики: перспективи комунікативного аспекту дослідження *Нова філологія*, 2014. № 66. С. 180-184. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Novfil_2014_66_38
8. Серякова І. І. Невербалістика: основні напрямки дослідження. *Проблема семантики слова, речення та тексту: зб. наук. праць*. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2009. Вип. 22. С. 325 – 332. http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/elcat/new/detail.php3?doc_id=1330934

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Мова. Науково-теоретичний часопис. URL <http://mova.onu.edu.ua/>
2. Encyclopedia Britannica. URL <https://www.britannica.com/>